

Αγροδιατροφικός Τομέας

- Growth stories
- Συνεργασίες με άλλες ΘΟΕ
- Επόμενα Βήματα

Λάρισα, 30 Δεκεμβρίου 2013

Τα Γενικά Συμπεράσματα: Το Παραγωγικό Σύστημα

- Ο Δευτερογενής Τομέας της Θεσσαλίας παρουσιάζει την ισχυρότερη ικανότητα παραγωγής πλούτου.
- Ο Πρωτογενής Τομέας παρουσιάζει μικρή ικανότητα παραγωγής πλούτου σε σύγκριση με τον Δευτερογενή και τον Τριτογενή, αλλά και σε σύγκριση με τις υπόλοιπες περιφέρειες της χώρας. Κατέχει την 8^η θέση, παρά την ευρέως επικρατούσα αντίληψη ότι ο Πρωτογενής τομέας είναι το «ισχυρό χαρτί» της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Άρα απαιτείται ισχυρή προσπάθεια εκσυγχρονισμού, αναδιάρθρωσης, εισαγωγής κεφαλαίων, γνώσης και καινοτομίας.
- Ο Τριτογενής Τομέας, σε απόλυτες τιμές, παρουσιάζει την ίδια ικανότητα παραγωγής πλούτου με τον Δευτερογενή, αλλά σε σύγκριση με τις υπόλοιπες περιφέρειες υστερεί δραματικά (11^η θέση μεταξύ των 13 Περιφερειών!).
- Αν δεν εκσυγχρονιστεί ο Τριτογενής Τομέας (εμπόριο, υπηρεσίες), τα περιθώρια ανάπτυξης του Δευτερογενούς και του Πρωτογενούς περιορίζονται (φαινόμενο bottle neck). Απαιτείται επειγόντως ισχυρή προσπάθεια εξωστρέφειας, καθώς και εισαγωγή γνώσης – καινοτομίας με αιχμή τα logistics και ΤΠΕ

Τα Ειδικά Συμπεράσματα: Ο Αγροδιατροφικός τομέας

- Ο κλάδος Τροφίμων – Ποτών είναι ο «οδηγός» του Δευτερογενούς Τομέα
- Αναπτύσσεται ακόμη και σε συνθήκες κρίσης
- Οι εφοδιαστικές αλυσίδες έχουν ως αφετηρία (πρώτες ύλες) τον Πρωτογενή τομέα και ως «τέρμα» τον Τριτογενή (εμπόριο, εξαγωγές), ενώ απορροφούν πλήθος υπηρεσιών στο ενδιάμεσο.
- Άρα η αναδιάρθρωση του Πρωτογενή τομέα και ο εκσυγχρονισμός του Τριτογενούς είναι προϋπόθεση για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας του Αγροδιατροφικού Τομέα ως συνόλου
- Παρ' ότι ο Αγροδιατροφικός τομέας είναι «οδηγός» ολόκληρου του Παραγωγικού Συστήματος, η ενασχόληση των επιχειρήσεων και εκμεταλλεύσεων με την Ε&Α – καινοτομία είναι αμελητέα

Πεδία εισαγωγής τεχνολογίας – καινοτομίας στον Αγροδιατροφικό Τομέα

- Συστήματα παραγωγής αγροτικών προϊόντων με ορθολογική χρήση – διαχείριση φυσικών πόρων και ενέργειας (π.χ. καλλιέργειες υπό κάλυψη, πρασίνισμα παραγωγής κλπ)
- Τεχνολογίες υποστήριξης της πιστοποίησης προϊόντων με διεθνή και αναγνωρίσιμα πρότυπα (βιολογική παραγωγή, ολοκληρωμένη διαχείριση, προϊόντα ΠΟΠ, ιχνηλασιμότητα κλπ)
- Τεχνολογίες ταυτοποίησης, ανάδειξης, προσαρμογής, βελτίωσης και χρήσης τοπικού γενετικού υλικού (αρχαίες ή παραδοσιακές ή τοπικές ποικιλίες για φυτά ή φυλές για ζώα)
- Τεχνολογίες παραγωγής λειτουργικών τροφίμων
- Τεχνολογίες παραγωγής προϊόντων χαμηλού γλυκαιμικού δείκτη
- Τεχνολογίες προστασίας του Περιβάλλοντος, εξοικονόμησης Ενέργειας, μείωσης εκπομπών CO₂
- Ψηφιακές τεχνολογίες,
- Μεταφορές (Logistics),
- Τεχνικές Marketing και παρακολούθησης αγορών,
- Εισαγωγή εκπαιδευτικής τεχνολογίας. Εκπαίδευση – κατάρτιση επιχειρηματιών και αγροτών (ειδικά των νέων), παροχή συμβουλών, τεχνική υποστήριξη
- Ειδικές τεχνολογίες για τον εκσυγχρονισμό επιχειρήσεων ή κρίκων της εφοδιαστικής αλυσίδας, ανάλογα με την περίπτωση

Εισαγωγή οργανωτικών καινοτομιών

- Η δικτύωση εντός του Περιφερειακού Συστήματος Καινοτομίας
 - Δίκτυα σε επίπεδο εφοδιαστικής αλυσίδας μεταξύ επιχειρήσεων – Παραγωγών (π.χ. ΘΕΣ γάλα, συμβολαιακή γεωργία).
 - Δικτύωση του Αγροδιατροφικού κλάδου με άλλους κλάδους της οικονομίας
 - Τουρισμός - Πολιτισμός,
 - Περιβάλλον - Ενέργεια,
 - Ψηφιακές τεχνολογίες,
 - Μεταφορές (Logistics),
 - Τεχνικές Marketing και παρακολούθησης αγορών,
 - Σύστημα εκπαίδευσης - κατάρτισης επιχειρηματιών και αγροτών (ειδικά των νέων), παροχή συμβουλών, τεχνική υποστήριξη
 - Δικτύωση Έρευνας – Παραγωγής (μεταφορά τεχνολογίας)
 - Μεταφορά γνώσης
 - Οργάνωση Proactive δράσεων μεταφοράς γνώσης και καινοτομίας
 - Ευθυγράμμιση στόχων Περιφερειακής Διοίκησης – Αγροδιατροφικού κλάδου
- Προώθηση του συνεργατισμού (δίκτυα, συνεργατισμός, συνεταιρισμοί, κοινωνική οικονομία)

Προβλήματα που πρέπει να λυθούν

- Το τριπλό χάσμα της έρευνας - τεχνολογικής ανάπτυξης
 - Επιχειρήσεις: Ζητούν διεργασιακές καινοτομίες
 - Εθνική Στρατηγική: Διαφέρει από τις προτάσεις του περιφερειακού συστήματος παραγωγής γνώσης
 - Ερευνητές: Διαθέτουν εμπεδωμένη γνώση σε άλλο επίπεδο από το ζητούμενο.
- Οργάνωση συστήματος παροχής εκπαίδευσης, κατάρτισης, συμβουλών, τεχνικής στήριξης και υπηρεσιών μεταφοράς τεχνολογίας και καινοτομίας
- **Λόγω της έλλειψης παράδοσης συνεργασίας, υπάρχει ανάγκη υποστηρικτικών μηχανισμών (π.χ. Ομάδα Lactimed που έδρασε ως «επισπεύδων φορέας»)**

A draft growth story: Εκσυγχρονισμός

- Παρεμβάσεις σε κρίσιμους κρίκους της αλυσίδας αξίας, ξεκινώντας από την πρωτογενή παραγωγή:
 - Προϊόντα φρέσκου γάλακτος και γαλακτοκομικά με έμφαση στη φέτα
 - Προϊόντα σιτηρών και ψυχανθών
 - Οπωροκηπευτικά – χυμοί, καλλιέργειες υπό κάλυψη
 - Προϊόντα αμπέλου
 - Κρεατοσκευάσματα – αλλαντικά
 - Προϊόντα ελιάς
 - Προϊόντα υδατοκαλλιέργειας
 - Προϊόντα μέλισσας
 - Προϊόντα με υψηλή προστιθέμενη αξία από αρωματικά και φαρμακευτικά είδη
 - Προϊόντα δενδρωδών καλλιεργειών
 - Προϊόντα παραδοσιακών καλλιεργειών (βαμβάκι, καλαμπόκι)
- Ιεράρχηση βάσει επιπτώσεων
 - Η ποσοτική ανάλυση των αλυσίδων αξίας κρίσιμη προτεραιότητα!
 - Δεν πρόκειται κατ' ανάγκη για τεχνολογική καινοτομία
- Στρατηγική:
 - Παραγωγή προϊόντων με υψηλή διεθνή ζήτηση
 - Αύξηση προστιθέμενης αξίας αγροτικών προϊόντων μέσω τυποποίησης – μεταποίησης και εμπορίας από δίκτυα που θα εδρεύουν στη Θεσσαλία
 - Ορθολογική χρήση πόρων

A draft growth story: Ανάδυση

- Λειτουργικά τρόφιμα
 - Τεχνολογίες και τεχνικές για την αξιοποίηση «Ισχυρισμών Υγείας»
- Παραγωγή και επεξεργασία – μεταποίηση προϊόντων ποιότητας (βιολογικά, ολοκληρωμένης διαχείρισης, ΠΟΠ κλπ)
 - Συστήματα ελέγχου ποιότητας, πιστοποίησης ταυτότητας προϊόντων & τροφίμων
- Δυνατότητες αξιοποίησης αποτελεσμάτων έρευνας μέσω spin-offs ή start-ups νέων διδασκτόρων

A draft growth story: Μετάβαση

- Μικρή βάση σε όρους απασχόλησης, ΑΕΠ και εξαγωγών με τα σημερινά δεδομένα.
- Ενδεικτικά παραδείγματα:
 - Νέες καλλιέργειες (π.χ. Στέβια, υπερτροφές, αρωματικά ή φαρμακευτικά φυτά)
 - Εκτροφή ζώων (π.χ. τοπικές φυλές, βούβαλοι) ή υδατοκαλλιέργειες
 - Νέα προϊόντα (π.χ. βαμβακόμελο ή άλλα προϊόντα κυψέλης όπως ο βασιλικός πολτός, πρόπολη κλπ)

A draft growth story: Παράπλευρη διαφοροποίηση

- Δεν μπορεί ν' αξιολογηθεί με τα σημερινά δεδομένα. Εξαρτάται από την έκταση που θα πάρει η συνεργασία εντός του Παραγωγικού συστήματος (διακλαδική συνεργασία)
- Πρώτη προτεραιότητα κατά την εφαρμογή της RIS3

Επόμενα Βήματα

- **Ανάλυση SWOT**
- **Εγκαθίδρυση Συστήματος Διακυβέρνησης (Μηχανισμός διοίκησης - διαχείρισης της καινοτομίας, μηχανισμοί εφαρμογής και υποστήριξης, σχέση αυτών με τις ερευνητικές δομές)**
- **Καθορισμός και συμφωνία επί του «Οράματος»**
- **Ολοκλήρωση (τελική συγγραφή) του Επιχειρησιακού Σχεδίου**
- **Οργάνωση του Συστήματος Παρακολούθησης και Αναθεώρησης**